

ДЕРЖЛІСАГЕНТСТВО
ДЕРЖАВНЕ СПЕЦІАЛІЗОВАНЕ ГОСПОДАРСЬКЕ
ПІДПРИЄМСТВО «ЛІСИ УКРАЇНИ»

ЗАТВЕРДЖУЮ

Директор філії «Карпатський лісовий офіс»

ДП «Ліси України»

(посада керівника філії)

Ігор ЧЕБАН
(власне ім'я та ПРІЗВИЩЕ)

«17» 01 2025р.

ПЛАН ВЕДЕННЯ ГОСПОДАРСТВА
(ПЛАН ЛІСОУПРАВЛІННЯ)

Дрогобицького надлісництва філії «Карпатський лісовий офіс»
ДП «Ліси України»
на 2025 рік

Дрогобич - 2025

ЗМІСТ

1. Загальна інформація про Надлісництво	3
2. Цілі ведення господарства	7
3. Характеристика лісових ресурсів	8
4. Екологічні цінності	12
5. Природоохоронні заходи	21
6. План господарських заходів	27
7. Моніторинг лісів	40
8. Соціальні аспекти	46

Результати оцінювання

Ліс – не тільки джерело отримання деревини і інших продуктів лісу, це ще і фактор оптимального існування людського суспільства, важлива складова частина біосфери Землі. Навіть окремо взята його частина – складний природний комплекс, лісовий фітоценоз – включає в себе деревну і чагарникову рослинність, живий надґрунтовий покрив.

План лісоуправління (заходів) по веденню лісового господарства передбачає висвітлення довгострокових цілей ведення лісового господарства, основа із яких - невиснажливе лісове господарювання із врахуванням соціальних, економічних та екологічних наслідків, тобто створення умов для розвитку діяльності надлісництва в рамках чинного законодавства.

Стратегічне планування проводиться під час складання 10-річних планів організації та розвитку лісового господарства лісовпорядною організацією ВО «Укрдержліспроект», а оперативне планування відбувається в рамках підготовки щорічних планів діяльності на основі 10- річного плану. Під час планування здійснюється: визначення та затвердження щорічної розрахункової лісосіки (максимально можливого обсягу заготівлі деревини в порядку рубок головного користування відповідно до принципів безперервного і постійного лісокористування).

Основні вимоги сьогодення - це ефективне господарювання, необхідність забезпечення сталого розвитку лісового господарства шляхом підвищення ефективності управління, багатоцільового використання лісових ресурсів, корисних властивостей лісу, соціальних гарантій працюючих та місцевого населення.

1. Загальна інформація про Надлісництво

Дрогобицьке надлісництво розташоване на території Дрогобицького, Стрийського та Львівського адміністративних районів. *Поштова адреса: вул. Стрийська, 29, м. Дрогобич, Львівська область, 82100, E-mail: drohobytske.lg@e-forest.gov.ua,*

Основною структурною одиницею Надлісництва є лісництво.

Організаційна структура Дрогобицького надлісництва філії «Карпатський лісовий офіс» ДП «Ліси України» :

№ п/п	Найменування лісництв	Площа, га
1	Бориницьке	1829,0
2	Бориславське	2898,0
3	Воля-Якубовське	2425,0
4	Дашавське	3046,0
5	Держівське	2128,5
6	Доброгостівське	2943,0
7	Журавнівське	2184,0
8	Задеревацьке	1803,0
9	Ілівське	2868,0
10	Корчівське	1665,0
11	Летнянське	3826,0
12	Лисовицьке	1644,0
13	Лішнянське	3141,0
14	Лотатницьке	2276,0
15	Монастирецьке	2084,0
16	Нагуєвицьке	4451,0
17	Новокропивницьке	1871,0
18	Подорожненське	1690,0
19	П'ятничанське	4014,0
20	Раневицьке	3884,0
21	Роздільське	2763,0
22	Стільське	3160,0
23	Східницьке	1935,0
24	Трускавецьке	2517,0
25	Ходорівське	2035,5
Загальна площа надлісництва		65081

**Право власності та користування території лісового фонду
Дрогобицького надлісництва**

Загальна площа земель лісового фонду станом на 01.01.2024 року	Площа земель, які вилучені у звітному періоді	в т.ч. площа земель на яку отримано державні акти	Кількість	
			лісництв	Майстерських ділянок
65081	-	64869,3421	25	61

Нинішнє лісовпорядкування проведено у відповідності з вимогами чинної лісовпорядної інструкції.

Лісовпорядкування проведено за методом класів віку, який полягає в утворенні госпчастин, господарств, господарських секцій, які складаються з сукупності однорідних за складом і продуктивністю деревостанів, об'єднаних одним віком і способом рубки лісу. Первинною обліковою одиницею є таксаційний виділ, а первинною розрахунковою одиницею - господарська секція. Усі розрахунки здійснені на основі підсумків розподілу площ і запасів насаджень господарських секцій за класами віку.

Під час проведення лісовпорядних робіт керувалися Лісовим кодексом України, Законом України «Про охорону навколишнього природного середовища», іншими законодавчими та нормативно-правовими актами України, протоколом першої лісовпорядної наради.

Геодезичною (картографічною) основою для складання лісовпорядних планшетів стали правовстановлюючі документи на право постійного користування земельними ділянками.

Таксація лісового фонду здійснювати поєднанням окомірної таксації з вибірковою вимірювальною і переліковою таксацією, дані якої слугували основою для таксаційної характеристики виділу. Для коригування запасів насаджень на 1 га під час окомірної таксації, а також визначення відносних

повнот під час вибіркової вимірювальної і перелікової таксації використовувалися таблиці «Сум площ перерізів та запасів деревостанів при повноті 1,0», поміщених в «Лісотаксаційному довіднику» (Київ-2013), затвердженого Держлісагентством України (протокол засідання НТР агентства від 27.12.2011).

Опис території надлісництва

Згідно лісорослинного районування територія надлісництва відноситься до Львівсько-Чернівецького агрогрунтового району (лісостепу) та Гірсько-Карпатського лісогосподарського округу, лісорослинної зони Українських Карпат.

Клімат району розташування надлісництва перехідний від помірно-теплого західноєвропейського до континентального-східноєвропейського.

Із кліматичних факторів, що негативно впливають на ріст і розвиток лісових насаджень, мають значення:

- пізні весняні і ранні осінні заморозки;
- різкі та часті зміни температурного режиму в зимовий період;
- сильні вітри, що стають причиною буреломів і вітровалів.

Територія надлісництва представлена, гірським рельєфом та гористо-рівнинного типу і представляє собою підвищене плато з рядом горбів і низин, які порізані густою межею рік і балок.

Лісові масиви Дрогобицького надлісництва відносяться до двох лісотаксових поясів. Рівнинні ліси площею 52897 га становлять 81%, та гірські ліси – площею 12184,0 га становлять 19% площі надлісництва.

2. Цілі ведення лісового господарства

Основні цілі ведення лісового господарства наступні:

- прозоре використання, лісових ресурсів у відповідності до їх цільового призначення;
- використання лісових ресурсів повинно базуватись на принципах невиснажливості та безперервності і проводитись в обсягах, які не перевищують щорічного приросту деревини;
- ефективне використання лісових ресурсів на ринкових засадах;

- удосконалення економічно-фінансового стану надлісництва;
- забезпечення прибутковості ведення лісового господарства;
- нарощування ресурсного і екологічного потенціалу лісу;
- розроблення системи заходів щодо розширеного відтворення лісових ресурсів з орієнтацією на багатопільове використання лісів;
- вирішення лісівничо-екологічних проблем в зоні діяльності надлісництва;
- оптимізація структури надлісництва, збільшення лісистості території до науково обґрунтованого оптимального рівня;
- розробка та проведення комплексу заходів щодо охорони та захисту лісових ресурсів, які би унеможливили або сприяли зменшенню фактів незаконного вирубування деревини;
- розширення природно-заповідного фонду для збереження типових та унікальних природних комплексів та об'єктів рослинного і тваринного світу;
- здійснення системи заходів щодо сприяння розвитку підприємницької діяльності підприємницьких структур;
- впровадження сучасних організаційних форм господарювання, сприяння покращенню економічних показників діяльності надлісництва;
- зростання зайнятості, посилення соціальної захищеності та збільшення добробуту працівників надлісництва;
- сприяння вирішенню соціальних, екологічних і економічних проблем місцевих громад;
- забезпечення широкого висвітлення лісогосподарських заходів у засобах масової інформації, співпраця з науковими, екологічними та громадськими організаціями у формування лісової політики.

Рівень досягнення поставлених цілей і задач буде оцінюватись через кількісні результати. У даному випадку мова буде йти про очікувані економічні, соціальні та екологічні результати. Зрозуміло, що оцінка цих результатів не може претендувати на виняткову точність, але вона необхідна з погляду перспектив розвитку лісового господарства надлісництва.

Для економічного потенціалу Львівської області ліси мають надзвичайно важливе значення. Ліси використовують як ресурсний матеріал для розвитку різних галузей економіки, створюють придатні умови для життя людини. Лісові ресурси — це деревина, технічна сировина, харчові та кормові ресурси. Важливе значення мають ліси для охорони навколишнього природного середовища. Завдяки захисним властивостям ліси сприяють поліпшенню гідрологічного режиму територій, підвищенню врожайності сільськогосподарських культур.

У сукупності з іншими природними ресурсами лісові ресурси являють собою складову частину продуктивних сил країни безпосередньо беруть участь в економічному розвитку, у забезпеченні соціальних потреб суспільства, виступають одночасно як засіб виробництва, предмет і продукт праці.

Ліси є національним багатством країни і за своїм призначенням та місцем розташування виконують екологічні (водоохоронні, захисні, санітарно-гігієнічні, оздоровчі, рекреаційні), естетичні, виховні та інші функції і підлягають державній охороні. Усі ліси на території України становлять її лісовий фонд.

3. Характеристика лісових ресурсів

Основні показники лісового фонду сформовані в цілому по надлісництву. Стан лісового фонду в межах категорій лісів, господарських частин, панівних порід і господарських секцій приведено в окремих книгах проектів організації та розвитку лісового господарства (Дрогобицького та Стрийського лісових господарств).

Загальна площа земель лісового фонду Дрогобицького надлісництва філії «Карпатський лісовий офіс» ДП «Ліси України» становить 65081 га.

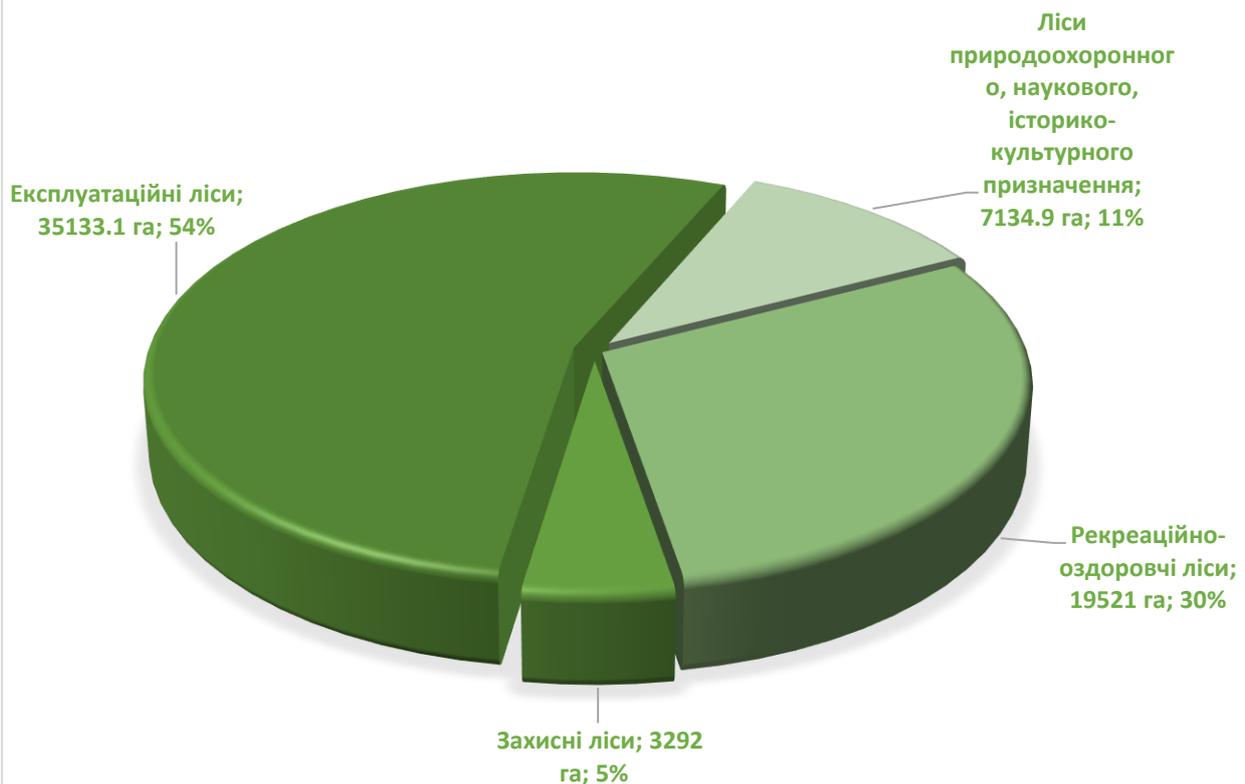
Виходячи з приведеного у відповідність до Порядку поділу лісів на категорії та виділення особливо захисних лісових ділянок (2007) поділу лісів державного

підприємства на категорії, їх функціонального значення, встановленого в них режиму ведення лісового господарства і лісокористування на наступний ревізійний період, виділені наступні категорії лісів:

- *ліси природоохоронного, наукового, історико-культурного призначення;*
- *рекреаційно-оздоровчі ліси;*
- *захисні ліси*
- *експлуатаційні ліси.*

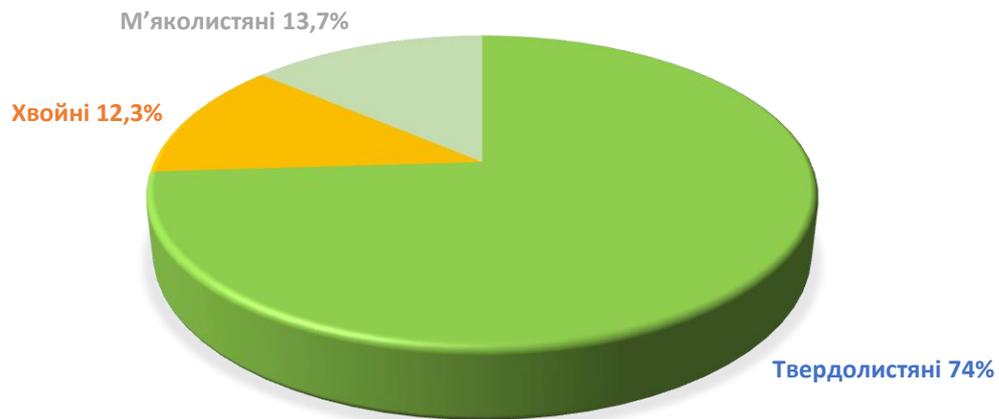
Основні показники лісового фонду сформовані в цілому по надлісництву. Стан лісового фонду в межах категорій лісів, господарських частин, панівних порід і господарських секцій приведено в окремих книгах проектів організації та розвитку лісового господарства (Дрогобицького та Стрийського лісових господарств).

РОЗПОДІЛ ПЛОЩІ ДРОГОБИЦЬКОГО НАДЛІСНИЦТВА ЗА КАТЕГОРІЯМИ ЛІСІВ

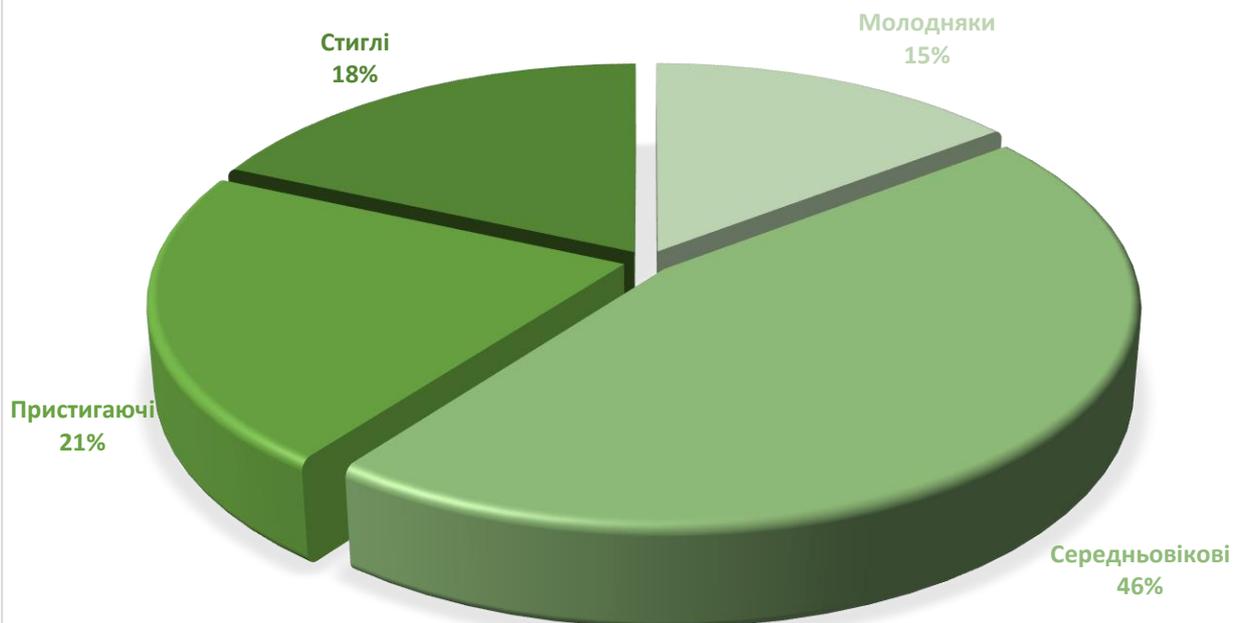

Наведений поділ лісів на категорії, виконаний відповідно до постанови КМУ від 16.05.2007 року №733, відповідає господарському значенню, природним та економічним умовам району розташування лісгоспу.

РОЗПОДІЛ ПЛОЩІ ДРОГОБИЦЬКОГО НАДЛІСНИЦТВА ЗА ГОСПОДАРСТВАМИ

РОЗПОДІЛ ПЛОЩІ ЛІСОВИХ НАСАДЖЕНЬ ДРОГОБИЦЬКОГО НАДЛІСНИЦТВА ЗА ГРУПАМИ ВІКУ

Основою підвищення продуктивності і якості лісів є формування деревостанів оптимального породного складу і повноти відповідно до конкретних лісорослинних умов. У підприємстві велика увага приділяється збереженню природного поновлення. Природне відновлення, як підкреслюється багатьма вченими має ряд переваг з біологічної та економічної точок зору перед суцільним штучним лісовирощуванням. Однак природне відновлення рідко буває суцільним, рівномірно розміщеним по площі.

Під час проведення рубок частково пошкоджується підріст основних лісоутворюючих порід і утворюються куртини з відсутністю підросту. На вирубках часто спостерігаються різної величини локальні групи підросту і прогалинки, які заростають різними травами та чагарниками. На таких галявинках і в місцях відсутності підросту створюються часткові лісові культури. Крім цього на суцільних вирубках створюються суцільні лісові культури з головною породою відповідно до типу лісу.

4. Екологічні цінності

Лісові ділянки перспективні щодо виявлення і збереження видів флори та рослинних угруповань (об'єкти ПЗФ, ділянки, де планується проведення лісогосподарських робіт, пристигаючі, стиглі і перестійні насадження, екотонні ділянки та узлісся, вітровальні і буреломні ділянки, невеликі вирубки, галявини, рідколісся, приурочені горбистого рельєфу, схилів, а також сусідство лук, лісових культур, боліт та водойм тощо) необхідно попередньо визначати шляхом аналізу великомасштабних карт, планів лісонасаджень та опитування місцевих краєзнавців, вчителів, працівників лісового господарства. На основі аналізу цих даних на території лісових кварталів необхідно закласти рекогносцирувальні маршрути довжиною 3-5 км, які слід прокладати вздовж лінійних елементів ландшафту: кварталних просік, лісових доріг, стежок, узлісь з радіальним обстеженням навколишніх ділянок.

Під час моніторингових обстежень слід застосовувати такі методики досліджень: маршрутні і точкові обліки видів флори та рослинних угруповань;

облік їх чисельності на основі щорічних матеріалів по зміні стану лісового фонду, зібраних державною лісовпорядною організацією, матеріалами польових обстежень збір інформації про факти реєстрацій рідкісних видів рослин на території господарства від працівників лісової охорони.

Особливу увагу слід приділяти територіям існуючих і проєктованих об'єктів ПЗФ, ділянок зі стиглими і перестійними насадженнями, екотонним і заболоченим ділянкам.

Для проведення окремих етапів моніторингових досліджень слід залучати спеціалістів-ботаніків науково-дослідних установ, ВУЗів, об'єктів ПЗФ, представників громадських організацій.

Для ефективного виявлення рідкісних представників видів груп флори необхідно проводити обстеження ділянок у різні сезони року під час вегетаційного періоду.

Під час проведення моніторингових ботанічних досліджень слід застосовувати найефективніші методики виявлення рідкісних видів флори та рослинних угруповань. Це підвищить ефективність проведення блоку спеціальних ботанічних досліджень на ділянках ОЦЗЛ.

Особливу увагу під час проведення моніторингових ботанічних досліджень слід приділяти ключовим місцям концентрації рідкісних видів флори та рослинних угруповань, такі місця можуть ставати осередками збереження біорізноманіття з певною циклічністю, пов'язаною як з природними сезонними циклами, так і з життєвими циклами видів флори (за: Посібник «Особливо цінні для збереження ліси: визначення та господарювання. Практичний посібник для України»).

Під час проведення моніторингових досліджень слід враховувати охоронний статус видів флори за списками: Червона книга України (категорії прийняті у виданні 1994 р.); МСОП – Червоного списку IUCN; ЄЧС – Європейського Червоного списку (European Red List, 1991, категорії наведені в Червоній книзі України (1994)); II-го або III-го Додатків Конвенції (Бернської) про охорону дикої флори і фауни та природних середовищ існування у Європі

(1979); CITES I, II – видів, включених до I-го або II-го Додатків Конвенції (Вашингтонської) про міжнародну торгівлю видами дикої фауни і флори, які перебувають під загрозою зникнення (1973); видів, включених до I-го або II-го Додатків Конвенції (Боннської) про збереження мігруючих видів диких тварин; регіональних червоних списків.

На території лісонасаджень надлісництва виявлені рідкісні і зникаючі види фауни і флори, які охороняються згідно законодавства і висновку з оцінки впливу на довкілля у межах місць їх поширення. Також виділені охоронні зони місць поширення зникаючих видів флори і фауни.

Актуальний список рідкісних видів флори та фауни, виявлених на території Дрогобицького надлісництва:

Рослини Червоної книги України на території Дрогобицького надлісництва

№ пп	Назва		Природо-охоронний статус виду (ЧКУ)	Міжнародний статус охорони
	українська	латинська		
1	2	3	4	5
1	Гніздівка звичайна	<i>Neottia nidus-avis</i> (L.) Rich. (<i>Ophrys nidus-avis</i> L., <i>Neottia vulgaris</i> Kolb.)	Неоцінений	Додаток II CITES
2	Зозулинні сльози яйцеподібні	<i>Listera ovata</i> (L.) R.Br. (<i>Ophrys ovata</i> L., <i>Neottia latifolia</i> Rich.)	Неоцінений	Додаток II CITES
3	Любка дволиста	<i>Platanthera bifolia</i> (L.) Rich. (<i>Orchis bifolia</i> L.)	Неоцінений	Додаток II CITES
4	Лілія лісова	<i>Lilium martagon</i> L.	Неоцінений	
5	Цибуля ведмежа (черемша)	<i>Allium ursinum</i> L. (<i>A. Ucrainicum</i> (Kleopow et Oxner) Bordz.; <i>A. Ursinum</i> L. subsp. <i>Ucrainicum</i> Kleopow et Oxner, <i>A. Ursinum</i> var. <i>ucrainicum</i> (Kleopow et Oxner) Soó)	Неоцінений	
6	Лунарія оживаюча	<i>Lunaria rediviva</i> L.	Неоцінений	
7	Зозульки Фукса (пальчатокоріник Фукса)	<i>Dactylorhiza fuchsii</i> (Druce) Soó (<i>Orchis fuchsii</i> Druce)	Неоцінений	CITES

8	Зозульки плямисті (пальчатокоріник плямистий)	<i>Dactylorhiza maculata</i> (L.) Soó s.l. (<i>Orchis maculata</i> L.)	Вразливий	Додаток II CITES
---	---	---	-----------	------------------

1	2	3	4	5
9	Зозульки травневі (пальчатокоріник травневий)	<i>Dactylorhiza majalis</i> (Rchb.) P.F.Hunt et Summerhayes s.l. (<i>Orchis majalis</i> Rchb., nom. Conserv.)	Рідкісний	CITES
10	Зозульки м'ясочервоні (пальчатокоріник м'ясочервоний)	<i>Dactylorhiza incarnata</i> (L.) Soó	Вразливий	Додаток II CITES
11	Підсніжник звичайний (п.білосніжний)	<i>Galanthus nivalis</i> L.	Неоцінений	
12	Билинець довгорогий	<i>Gymnadenia conopsea</i> (L.) R.Br. (<i>Orchis conopsea</i> L.; incl. <i>G. alpina</i> (Turcz. ex Rchb.f.) Czer., <i>G. conopsea</i> (L.) R.Br. subsp. <i>alpina</i> (Turcz. ex Rchb.f.) Janchen ex Soó)	Вразливий	Додаток II CITES
13	Білоцвіт весняний	<i>Leucojum vernum</i> L.	Неоцінений	
14	Коручка темно-червона	<i>Epipactis atrorubens</i> (Hoffm. Ex Bernh.) Besser	Вразливий	Додаток II CITES
15	Беладонна звичайна	<i>Atropa belladonna</i> L.	Вразливий	
16	Тис ягідний	<i>Taxus baccata</i> L.	Вразливий	
17	Бузок угорський	<i>Syringa josikaea</i> J.Jacq. ex Rchb.	Вразливий	

Тварини Червоної книги України та міжнародних охоронних списків на території Дрогобицького надлісництва

№ пп	Назва		Природоохоронний статус виду (ЧКУ)
	українська	латинська	
1	Лелека чорний	<i>Ciconia nigra</i> (Linnaeus, 1758)	Рідкісний
2	Сова довгохвоста	<i>Strix uralensis</i> Pallas, 1771	Недостатньо відомий
3	Підорлик малий	<i>Aquila pomarina</i> Brehm, 1831	Рідкісний

4	Мідянка звичайна	<i>Coronella austriaca</i> Laurenti, 1768	Вразливий
5	Ящірка зелена	<i>Lacerta viridis</i> Laurenti, 1768	Вразливий
6	Саламандра плямиста	<i>Salamandra salamandra</i> (Linnaeus, 1758)	Вразливий
7	Тритон карпатський	<i>Lissotriton montandoni</i> (Boulenger, 1880)	Вразливий
8	Рись звичайна	<i>Lynx lynx</i> (Linnaeus, 1758)	Рідкісний
9	Видра річкова	<i>Lutra lutra</i> (Linnaeus, 1758)	Неоцінений
10	Кіт лісовий	<i>Felis silvestris</i> Schreber, 1777	Вразливий
11	Борсук європейський	<i>Meles meles</i> (Linnaeus, 1758)	Виключений з 2009 р.

5. Природоохоронні заходи

Заходи із збереження рідкісних видів та тих, що перебувають під загрозою проводяться у відповідності до :

- охоронних зобов'язань по ПЗФ;
- Наказу «Про затвердження ознак особливо цінних для збереження лісів (ОЦЗЛ), їх визначення, охорону і моніторинг»;
- наказ «Про виявлення рідкісних видів, їх охорону і моніторинг по Дрогобицькому надлісництву»;
- програма навчання працівників Дрогобицького надлісництва щодо виявлення, охорони та моніторингу рідкісних, зникаючих та занесених до Червоної книги У країни видів флори та фауни на території лісового фонду надлісництва;
- наказ «Про дотримання принципів і критеріїв Лісової Опікунської Ради на підприємстві»

В межах площ ОЗЛД обмежене господарювання згідно законодавства.

Обов'язковим є проведення обстеження земельних лісових ділянок при відводах і таксації лісосік головного користування та рубок поліпшення якісного складу лісів.

При виявленні, виділяються ключові біотопи і об'єкти біорізноманіття, згідно переліку ключових біотопів та об'єктів біорізноманіття та їх опису. Проведення картування місць зростання та мешкання популяцій рідкісних та зникаючих видів флори і фауни для забезпечення їх збереження при здійсненні господарської діяльності.

При лісозаготівлях враховуються календарні строки проведення заходів (режиму тиші) та безпечних для довкілля технологічних процесів, режиму охорони.

Контроль лісництв за дотриманням працівниками під час виконання лісогосподарських заходів, природоохоронних вимог. Проведення рейдів лісовою охороною.

Проводиться інформування громадськості та зацікавлених сторін про наявність рідкісних видів та видів, що перебувають під загрозою, та оселищ, встановлених режимів охорони.

Залучення зацікавлених сторін та науковців до виявлення і рідкісних та зникаючих видів рослин і тварин.

Водних об'єктів і узбережних зон.

- Утримування площадки для миття техніки в належному стані.
- Забезпечення наявності достатньої кількості абсорбентів для видалення проливів нафтопродуктів в разі їх утворення.
- Напрямок трелювання, проведення борозен під час підготовки ґрунту чи створенні мін смуг, розміщується вздовж схилів.
- Дотримання режиму охорони при плануванні рубок (рубки головного користування заборонені).

Охорона лісів від пожеж

В Надлісництві кожного року планується «Типовий мобілізаційно-оперативний план ліквідації лісових пожеж у пожежонебезпечний період». Додатком до Плану визначений «Склад сил та засобів, що залучаються для гасіння лісових пожеж по лісництвах», погоджений органами управління та установами, що виділяють сили і засоби для гасіння пожеж. Також в наявності

Плани насаджень лісництв з шляхами, протипожежним облаштуванням та місцями розташування джерел водопостачання.

З метою забезпечення належного протипожежного стану лісових масивів заплановано проведення влаштування та догляди мінералізованих смуг протяжністю 50 км.

В кожному лісництві створено та оновлено опорні пункти концентрації засобів пожежогасіння, які укомплектовані протипожежним інвентарем та шанцевим інструментом згідно Постанови Кабінету Міністрів України від 20 травня 2022 року №612, додатку №3 «норм забезпечення протипожежним обладнанням та засобами гасіння лісових пожеж зосередження протипожежного обладнання та інвентарю та лісозаготівельних бригад.

Репрезентативні ділянки.

Відповідно встановленого режиму охорони, заплановано тільки різні види моніторингу.

Особливих цінностей для збереження.

Основними господарськими заходами, що заплановані в ОЦЗ є:

- Рубки догляду.
- Вибіркові санітарні рубки.
- Протипожежні заходи.

Особливостями проведення лісогосподарських заходів в ОЦЗ є:

- Під час проведення рубок догляду зберігається природне поновлення цінних видів, особливо коли йому загрожує небезпека витіснення іншими видами.

- Методи та способи проведення рубок догляду мають забезпечувати мінімальне порушення лісового середовища й дерев, що залишаються, тому інтенсивність рубок догляду за лісом знижено.

План виявлення і взяття під охорону особливих цінностей для збереження ОЦЗ

Назва заходу щодо виявлення та взяття під охорону особливо цінних для збереження лісів	Заходи щодо охорони особливо цінних для збереження лісів	Хто проводить
Проведення консультації з зацікавленими сторонами щодо визначення розташування відтворювальних ділянок мисливських господарств на території надлісництва	Оголошення режиму тиші та обмеження господарської діяльності в період з 01.04 по 15.06	Спеціаліст надлісництва, зацікавлені сторони
З метою збереження біорізноманіття, продовжувати виявляти ліси високої природоохоронної цінності та залишки ключові біотопи і об'єкти при проведенні лісосічних робіт	Ідентифікація ОЦЗ та встановлення режиму охорони	Спеціаліст надлісництва, зацікавлені сторони
Проведення обмеження земельних лісових ділянок при проведенні безперервного лісовпорядкування, відводах і таксації лісосік рубок головного користування і оздоровлення лісів При виявленні, виділяються ОЦЗ	Ідентифікація ОЦЗ та встановлення режиму охорони	Спеціаліст надлісництва, лісничі, зацікавлені сторони
Проведення картування ОЦЗ для забезпечення їх збереження при здійсненні господарської діяльності	На картах-схемах по лісництвах наносяться ОЦЗ	Спеціаліст надлісництва, лісничі
Залучення зацікавлених сторін та науковців до виявлення ОЦЗ протягом року		Адміністрація надлісництва

Площі лісів високої природоохоронної цінності, що охороняються

На території Дрогобицького надлісництва виділені і охороняються особливо цінні для збереження ліси (ОЦЗ), загальна площа яких складає 16086.58 га, на яких щорічно проводиться моніторинг стану. Площі ділянок ОЦЗ в розрізі особливих цінностей для збереження приведено нижче:

ОЦЗ 1 – Видове різноманіття. Концентрації біологічного різноманіття, включно з ендемічними, рідкісними видами і видами, що перебувають під

загрозою, або зникають, які є істотними на світовому, регіональному або національному рівнях – 8128,8058 га.

ОЦЗ 3 – Екосистеми та оселища. Рідкісні й такі, що перебувають під загрозою або зникають екосистеми, оселища або рефугіуми – 491,5 га.

ОЦЗ 4 – Критичні послуги екосистем. Основні послуги екосистем у критичних ситуаціях, включно із захистом водозборів і запобіганням ерозії вразливих ґрунтів і схилів – 2043,1 га.

ОЦЗ 5 – Потреби громади. Ділянки та ресурси, визначальні для задоволення основних потреб місцевих громад або тубільних народів (наприклад, у засобах для існування, лікування, харчування, забезпечення водою), визначені шляхом залучення цих громад або тубільних народів.– 5419,63 га.

ОЦЗ 6 – Культурні цінності. Ділянки, ресурси, оселища та ландшафти світового або національного культурного, археологічного або історичного значення та/або критичної культурної, екологічної, економічної чи релігійної/священної важливості для традиційних культур місцевих громад або тубільних народів, визначені шляхом залучення цих місцевих громад або тубільних народів – 3,54 га.

Надлісництво визначає та вживає ефективних заходів із запобігання негативним впливам господарської діяльності на цінності довкілля, пом'якшує та виправляє ті впливи, що стаються, пропорційно до їх масштабу, інтенсивності та ризику.

У Дрогобицькому надлісництві виділені репрезентативні ділянки, які виділялися пропорційно до розрізу категорій земель по підприємству. Заходи з їх охорони та відновлення, у т.ч. й у плантаціях, є пропорційними до охоронного статусу та цінності таких екосистем на ландшафтному рівні, а також масштабу, інтенсивності та ризику господарської діяльності.

Заходи з оцінювання, запобігання та пом'якшення негативних впливів господарської діяльності на:

Цінності довкілля:

- Охоронні зобов'язання;
- Положення про об'єкти ПЗФ
- Закон про природно-заповідний фонд України
- Висновок з оцінки впливу на довкілля планової діяльності надлісництва;
- Планування рубок формування і оздоровлення лісів проводить із залучення фахівців лісозахисту і ліспроєкту.

На території надлісництва, при господарюванні, можливі наступні негативні впливи:

- ерозія і ущільнення ґрунту, зниження його родючості (у випадку руху техніки в межах виділеної технологічної частини лісосіки вплив кваліфікується як не значний у інших випадках вплив кваліфікується як значний);
- порушення гідрологічних і ґрунтових умов, накопичення води у водотоках та водозборах, зміни в дренажному режимі річок і рівчаках ;
- фрагментація місць знаходження видів флори і фауни занесених до Червоної книги України, та інших охоронних списків, зміна видового складу рослин і тварин (у випадку знищення, пошкодження оселищ та місць гніздування, відтворення і розмноження наявних на ділянці та на прилеглій території вплив кваліфікується як суттєвий);
- забруднення ґрунту і води ПММ, виробничими відходами і побутовим сміттям(у випадку виявлення фактів забруднення ґрунту і води ПММ;
- вплив на довкілля на ландшафтному рівні з врахуванням сусідніх ландшафтів (у випадку змін гідрологічного режиму території, температурного режиму та інших суттєвих кліматичних чинників кваліфікувати вплив як суттєвий).

6. План господарських заходів

Головне користування лісом

Розрахункова лісосіка - щорічна, науково обґрунтована норма заготівлі деревини в порядку рубок головного користування, яка обраховується та затверджується для кожного власника, постійного користувача лісами по категоріях лісів в розрізі порід, виходячи з принципів безперервності використання лісових ресурсів.

Розрахункова лісосіка рубок головного користування по Дрогобицькому надлісництву обрахована Українським державним проектним лісовпорядним виробничим об'єднанням (ВО«УКРДЕРЖЛІСПРОЕКТ») згідно Методики визначення розрахункової лісосіки та затвердженої Міністерством екології та природних ресурсів України, як сумарна, філії «Дрогобицьке ЛГ» від 13 серпня 2024 року № 1021 та філії «Стрийське ЛГ» від 25 грудня 2013 року №545.

Розрахункова рубок головного користування лісосіка запроектована лісовпорядкуванням

Дрогобицьке надлісництво	Всього, куб.м	в тому числі по господарствах												
		хвойно-му	в тому числі за госпсекціями			твердо-листяному	в тому числі за госпсекціями				м"яко-листяному	в тому числі за госпсекціями		
			сосно-вою	Ялицевою	Іншими хвойними		Дубо-вою	Буковою	грабо-вою	Інши-ми		березо-вою	осико-вою	чорно-вільхо-вою та інш.
105200	17900	2700	10600	4600	62440	27520	26800	5440	2680	24860	10960	570	13330	

Заготівля деревини та її вивезення на 2025 рік планується в частковому обсязі орієнтовно 78,527 тис. м. куб. у відповідності до розрахунковою лісосікою.

Приймаючи розрахункову лісосіку лісовпорядкування керувалося принципами забезпечення невиснажливого і рівномірного користування лісовими ресурсами, збереженням умов відтворення високопродуктивних стійких насаджень, їх екологічних та інших корисних властивостей.

Розміщення рубок головного користування

Розміщення рубок головного користування проведено з урахуванням наявного експлуатаційного фонду по лісництвах, стану насаджень. Планується поетапне освоєння лісосічного фонду з врахуванням проекту будівництва лісогосподарських доріг. При територіальному розміщенні лісосік дотримано встановлені Правилами рубок ширина, довжина, площа, спосіб і термін примикання лісосік, напрямок рубки і кількість зрубів у кварталі.

По кожному лісництву на ревізійний період складені відомості рубок головного користування в які внесені з групуванням за п'ятиріччями виділи (частина виділів) стиглих і перестійних деревостанів, можливих для експлуатації.

Протягом ревізійного періоду крім зазначених у відомості лісових ділянок в рубку, можуть надходити і інші можливі для експлуатації ділянки лісу, які на рік рубки досягли віку стиглості. Відведення таких насаджень в рубку можливе в разі, якщо вони вимагають проведення термінової рубки в зв'язку з їх пошкодженням, усиханням, з втратою захисних функцій, в розладнаних насадженнях, в насадженнях, які в установленому порядку підлягають розчищенню в зв'язку будівництвом; у випадку коли неможливо розмістити по певних господарських секціях наявний лісосічний фонд згідно встановленої розрахункової лісосіки через необхідність дотримання встановлених термінів примикання лісосік; в зв'язку з будівництвом лісових доріг (їхньою відсутністю), а також в інших випадках, що не входять в протиріччя з положеннями чинних нормативних документів, які регламентують проведення рубок головного користування.

Рубки формування та оздоровлення лісів

Рубки догляду за лісом

Під час проведення польових лісовпорядних робіт були виявлені насадження, які потребують проведення рубок догляду за лісівничими вимогами на час проведення таксації.

Друга лісовпорядна нарада прийняла обсяги рубок догляду.

Для підтвердження правильності запроєктованих обсягів рубок догляду в приведено розподіл за повнотами площі насаджень у віці рубок догляду і призначених в рубку.

Запроєктований щорічний обсяг рубок формування і оздоровлення лісів, заходів пов'язаних і не пов'язаних з веденням лісового господарства наведений у таблиці:

Вид рубок	Разом по надлісництву			
	Площа, га	Стовбурний запас, тис.м ³	Запас ліквідної деревини, тис.м ³	Запас ділової деревини, тис.м ³
Освітлення	160,3	1,182	-	-
Прочищення	223,7	2,512	0,58	-
Проріджування	161,8	3,957	3,545	0,269
Прохідне рубання	143,2	10,079	9,32	2,48
Санітарна рубка вибіркова та суцільна	1510,4	55,279	52,51	11,387
Рубки, пов'язані з реконструкцією насаджень	2,2	-	-	-
Лісовідновні рубки	17,9	4,018	3,777	1,018
Рубки, пов'язані з реконструкцією насаджень	12,1	0,855	-	-
Інші рубки формування і оздоровлення лісів	62,1	3,432	2,929	0,618
РАЗОМ	2293,7	81,952	72,661	15,772

Виконання запроектованих щорічних обсягів рубок догляду в сучасних умовах господарювання, залежить в основному від економічних чинників, фінансового забезпечення на проведення рубок догляду та попиту на деревину.

Запроектована інтенсивність рубок догляду, вихід ліквідної і ділової деревини у порівнянні з фактичним в середньому за ревізійний період суттєво не відрізняється. Лісовпорядкуванням рекомендується комбінований метод проведення рубок догляду, який поєднує принципи низового і верхового догляду.

Способи організації і виконання рубок догляду рекомендуються такі: по ділянках та поквартальний спосіб у кварталах із загальною концентрацією ділянок, що потребують рубок догляду та санітарних рубок.

Проведення рубок догляду в рекреаційних лісах і лісах спеціального призначення повинні бути направлені як на досягнення максимальної продуктивності насаджень так і найбільшого в задоволенні рекреаційних потреб громадян, забезпечення фауни і флори та збереження протипожежної безпеки. Також метою рубок догляду є поліпшення складу декоративних якостей насаджень, поліпшення просторового необхідних типів ландшафтів.

Обсяги запроектованих основних видів робіт

Показники	Всього, кбм	в тому числі		
		І квартал	6 місяців	9 місяців
Рубки, формування і оздоровлення лісів та інші заходи, пов'язані та не пов'язані з веденням лісового господарства, всього, площа - га (1+2+3)	717	100	243	361
загальна маса	50271	12142	25020	38033
ліквід	42223	10671	21333	31356
ділова	10619	2645	5327	7970
дрова	31604	8026	16006	23386

1. Рубки догляду за лісом всього, площа - га (а+б+в+г)	532	49	147	460
загальна маса	15272	2871	6683	11587
ліквід	11006	2419	2868	8059
ділова	1997	474	911	1448
дрова	9009	1945	1957	6611
з них а) освітлення, площа - га	110	0	15	110
загальна маса	1100	0	150	1100
ліквід				
ділова				
дрова				
б) прочищення, площа - га	85	5	30	75
загальна маса	1060	60	374	940
ліквід	0	0	0	0
ділова				
дрова				
в) проріджування, площа - га	85	5	30	70
загальна маса	2055	135	730	1730
ліквід	1674	115	596	1417
ділова	80	6	30	67
дрова	1594	109	566	1350
г) прохідні рубки, площа - га	252	39	72	205
загальна маса	11057	2676	5429	7817
ліквід	9332	2304	4691	6642
ділова	1917	468	881	1381
дрова	7415	1836	3810	5261
2. Інші види рубок формування і оздоровлення лісів та інші заходи, пов'язані з веденням лісового господарства всього, площа - га (а+б+в+г+д+ж)				
	185	51	96	139
загальна маса	34999	9271	17976	26103
ліквід	31217	8252	16046	23197
ділова	8622	2171	4416	6522

дрова	22595	6081	11629	16675
а) Санітарні рубки всього, площа - га	915	183	450	822
загальна маса	100	25	50	80
ліквід	5901	1589	3105	4669
ділова	4642	1157	2423	3642
дрова	1134	245	536	942
з них: - вибіркові санітарні рубки, площа - га	100	25	50	80
загальна маса	5901	1589	3105	4669
ліквід	4642	1157	2423	3642
ділова	1134	245	536	942
дрова	3508	912	1887	2700
- суцільні санітарні рубки, площа - га				
загальна маса				
ліквід				
ділова				
дрова				
б) Лісовідновні рубки, площа - га				
загальна маса				
ліквід				
ділова				
дрова				
в) Рубки переформування, площа - га	85	26	46	59
загальна маса	29098	7682	14871	21434
ліквід	26575	7095	13623	19555
ділова	7488	1926	3880	5580
дрова	19087	5169	9743	13975
г) Рубки, пов'язані з реконструкцією деревостанів , площа - га				
загальна маса				

ліквід				
ділова				
дрова				
д) Ландшафтні рубки, площа - га				
загальна маса				
ліквід				
ділова				
дрова				
ж) Інші заходи, пов'язані з веденням лісового господарства, площа - га				
загальна маса				
ліквід				
ділова				
дрова				
3. Інші заходи, не пов'язані з веденням лісового господарства, площа - га				
загальна маса				
ліквід				
ділова				
дрова		0	0	0

Примітка: Запас деревини вказаний у м3 ліквідної.

Роботи проводяться з дотриманням «Методичних вказівок з відведення і таксації лісосік, видачі лісорубних квитків та огляду місць заготівлі деревини в лісах Державного агентства лісових ресурсів України» та «Інструкції з проектування, технічного приймання, обліку та оцінки якості лісокультурних об'єктів»

Виконання запроектованих лісовпорядкуванням заходів в значній мірі буде сприяти підвищенню продуктивності лісів, покращенню санітарного стану

деревостанів, посиленню захисних клімато-регулюючих функцій лісу, задоволення місцевих потреб в лісових матеріалах і паливі.

Санітарні рубки і ліквідація захаращеності

Для покращання санітарного стану лісового фонду лісовпорядкуванням запроектовано проведення суцільних і вибіркових санітарних рубок.

На наступні роки ревізійного періоду обсяги санітарних рубок встановлюються виходячи з фактичного санітарного стану деревостанів.

Решту сухостійної і пошкодженої деревини планується вирубати під час рубок головного користування, рубок догляду та інших рубок.

Інші заходи з формування і оздоровлення лісів

Поодинокі дерева проектуються до рубки під час головного користування та санітарних рубок.

Відтворення лісів

В ревізійному періоді відтворення лісів проектується лісовідновлення на не вкритих лісовою рослинністю (рідколісся, зруби, загиблі насадження), на зрубках ревізійного періоду, а також вкритих лісовою рослинністю лісових ділянках (галявини), які призначаються для створення лісових насаджень.

Лісовідновлення

Термін відновлювального періоду для ділянок, призначених для природного поновлення, прийнятий в середньому 6 років.

Період лісовідновлення для ділянок, призначених для сприяння природному поновленню, прийнятий 5 років. Сприяння природному поновленню передбачає проводити шляхом нарізування борозен і рихлення ґрунту.

Терміни змикання лісових культур і переведення їх у ділянки, в залежності від групи типів лісу і цільової породи, прийняті наступні: для сосни звичайної - 6 років, дуба звичайного - 7 років, ялини європейської - 5 років.

Створення лісових культур передбачається в загиблих насадженнях, рідколіссях - 10 років, на лісосіках суцільних санітарних рубок - в наступний після рубки рік.

Лісорозведення

До фонду лісорозведення лісовпорядкуванням віднесе рослинністю лісових ділянок (галявини, пустирі).

Термін заліснення встановлюється 5 років.

Термін створення лісових культур лісорозведення встановлюється 2 роки.

Створення лісових культур шляхом лісовідновлення і згідно технологічних схем, природного поновлення, типу лісорослинних умов, особливостей ділянки в технологічній схемі вказані способи обробітку ґрунту, спосіб створення, схема змішування порід, тощо. Технологічні схеми складені на основі «Типів лісових культур за лісорослинними зонами» ухвалені секцією організації управління лісовим господарством науково-технічної ради Держкомлісгоспу України (протокол № 1 від 18 березня 2010 року). Розподіл запроектованих загальних обсягів лісових культур за технологічними схемами.

Протягом перших 4-х років за лісовими культурами проводять догляд за схемою 4-3-2-1.

Доповнення лісових культур, які створюватимуться повинно проводитись при відпаді більше 15%, як правило весною наступного року після садіння культур. Доповнення культур передбачається проводити ручним способом під меч Колесова сіянцями дворічного віку.

Діяльність надлісництва на забруднених радіонуклідами територіях, з урахуванням рівня їх забрудненості

Територія одиниці господарювання згідно лісовпорядкування не забруднена радіонуклідами.

Враховуючи загальний екологічний та санітарний стан лісів надлісництва, лісовпорядкуванням проектується ведення лісового господарства в лісовому фонді на біосферних принципах, які крім підвищення продуктивності і стійкості лісів в умовах антропогенозу, включають підвищення ефективності їх екологічного використання (збільшення буферної місткості екосистем, оптимізацію структури ландшафту) забезпечення збереження біорізноманіття. Проектом передбачається виконання лісгосподарських заходів за

спеціалізованими екологічними технологіями та ефективно впровадження управління лісами на ландшафтній основі.

Дотримання принципу невиснажливості

Політика підприємства повністю спрямована на раціональне використання, збереження та відновлення лісових ресурсів з урахуванням критеріїв лісової сертифікації. Метою є забезпечення економічно, екологічно та соціально збалансованого ведення лісового господарства шляхом виконання відповідних загально визнаних і таких, що заслуговують на довіру, стандартів.

Екологічно збалансоване і відповідальне ведення лісового господарства забезпечує заготівлю лісоматеріалів та іншої лісової продукції при однозначному збереженні біорізноманіття та продуктивності лісів, природних екологічних процесів.

Соціально орієнтоване ведення лісового господарства сприяє зростанню добробуту місцевого населення і суспільства в цілому, а також стимулює місцеве населення зберігати лісові ресурси.

Економічно життєздатне використання лісових ресурсів означає, що лісове господарство і лісокористування організовані і управляються таким чином, щоб бути прибутковими при цьому не за рахунок виснаження лісових ресурсів і природних екосистем.

7. Моніторинг лісів

Опис програми моніторингу

Приріст та обсяги заготовленої деревини. Цілі господарської діяльності.

Забезпечує:

- система базового і безперервного лісовпорядкування;
- система ЕОД;
- дотримання Процедури системи моніторингу виконання плану та завдань для Дрогобицького надлісництва;
- методичні вказівки з відведення і таксації лісосік, видачі лісорубних квитків, місць заготівлі деревини в лісах Держкомлісгоспу;

- планування рубок формування і оздоровлення лісозахисту і ліспроєкту;

Дотримання вимог:

- охоронних зобов'язань;
- положення про об'єкти ПЗФ;

Інші законодавчі і нормативні документи що регламентують окремі аспекти лісогосподарської діяльності: виробничо-фінансовий план, ЛГ-10, та інші.

Особливі цінності для збереження.

Програма моніторингу особливих цінностей для збереження (ОЦЗ)

Передмова

Ця програма розроблена на виконання критерію 9.4 FSC Національного стандарту системи ведення лісового господарства для України.

Головна мета моніторингу ОЦЗ – визначити чи виконуються стратегії збереження ОЦЗ та чи не шкодять господарські заходи ідентифікованим ОЦЗ. Результати моніторингу надають співробітникам надлісництва актуальну інформацію про ОЦЗ, які зустрічаються в межах лісового фонду підприємства, і є основою для внесення змін до стратегій збереження або коригування планів господарювання. Однією із загальних і поточних цілей моніторингу є поступове накопичення інформації про наявні ОЦЗ та території де вони ідентифіковані. На підставі цієї інформації можна оцінити, чи зберігаються ОЦЗ та чи є ефективною господарська діяльність, спрямована на їхнє збереження.

Послідовний стандартизований моніторинг особливо важливий, щоб зрозуміти, чи є зміни ОЦЗ, що спостерігаються, дійсними (наприклад, збільшення популяції) чи є результатом зміни в системі моніторингу (наприклад, зміна персоналу на когось, хто краще виявляє види).

Ефективна програма моніторингу повинна оцінювати, чи підтримуються ідентифіковані ОЦЗ, використовуючи якомога менше часу та грошей, без шкоди для якості моніторингу. Екстенсивний і такий, що вимагає значних витрат часу

моніторинг є непотрібним, якщо немає вагомих підстав вважати, що масштаби та інтенсивність виробничої діяльності загрожують підтримці ОЦЗ.

Загальні положення щодо моніторингу особливих цінностей для збереження

Перший крок до моніторингу ОЦЗ передбачає їхню ідентифікацію, оцінку їхнього стану, визначення загроз, рівня захисту, який є необхідним для збереження відповідних природоохоронних цінностей, нанесення меж ОЦЗТ на карту, тобто встановлення початкових (вихідних) даних.

Вихідні дані забезпечують контрольний рівень, з яким можна порівняти подальші дані моніторингу, щоб оцінити, чи зберігаються ОЦЗ. Таким чином, при проведенні моніторингу слід використовувати методи, частоту та інтенсивність вибірки, подібні до тих, які використовувалися під час початкової ідентифікації ОЦЗ, щоб результати були порівняними.

В ході моніторингу проводиться кількісна або якісна оцінка встановлених ОЦЗ та їх порівняння з минулорічними та/або вихідними даними. Робиться висновок про характер змін, якщо вони спостерігалися. У випадку фіксації негативних змін плануються заходи з виправлення ситуації.

Моніторинг ОЦЗТ проводиться на підприємстві щорічно спеціалістами підприємства за участі всіх зацікавлених сторін. В ході моніторингу оцінюється ефективність заходів із збереження або поліпшення ОЦЗ та їх стан.

Під час проведення моніторингових досліджень до консультацій залучаються представники державних органів охорони навколишнього природного середовища, науково-дослідних установ, громадських і природоохоронних неурядових організацій, місцеві та запрошені експерти різних профілів (екологи, ботаніки, зоологи, соціологи, тощо), представники місцевих громад, інші зацікавлені сторони.

Дані моніторингу записуються та зберігаються в централізованій базі даних, оскільки це зручно для аналізу довгострокових тенденцій щодо ОЦЗ. Проте моніторинг конкретних ОЦЗ не завжди виявляє причину спостережуваних змін у ОЦЗ.

Види моніторингу ОЦЗ:

Оперативний моніторинг

Основні завдання оперативного моніторингу – дотримання вимог чинної нормативно-законодавчої бази ведення лісового господарства та природоохоронного законодавства, а також виконання планів господарювання в межах ідентифікованих ОЦЗТ.

Включає виявлення та запобігання будь-якій незаконній діяльності в межах ідентифікованих ОЦЗТ, лісопатологічний моніторинг, моніторинг проведення господарських заходів, будівництва доріг, поводження з відходами, дотримання меж ОЦЗТ тощо. Оперативний моніторинг має проводитися досить часто, щоб виявити проблемні зони, за якими буде продовжено більш цілеспрямований моніторинг.

Методи оперативного моніторингу: патрулювання лісів силами лісової охорони; лісопатологічні обстеження; приймання виконаних робіт; тощо.

Моніторинг збереження ОЦЗ

Моніторинг збереження ОЦЗ спрямований на оцінку того, чи досягаються цілі, визначені в плані господарювання, а також чи ефективними для збереження ОЦЗ є господарські заходи. На відміну від оперативного моніторингу увага зосереджена на моніторингу стану ОЦЗ. Дані, зібрані під час цього моніторингу, можуть бути доповнені даними оперативного моніторингу або супутніх спостережень.

Методи моніторингу збереження ОЦЗ: обстеження популяцій видів, що охороняються; обстеження оселищ; обстеження пралісів і старовікових лісів; обстеження генетичних резерватів; обстеження рослинності (дослідження індикаторних видів, вимірювання структури рослинності) – для ОЦЗ 1 і ОЦЗ 3; моніторинг ерозії ґрунтів; моніторинг рівнів седиментації води у природних водоймах; обстеження структури рослинності, ключової для запобігання ерозії (стан деревного та надґрунтового покриву) – для ОЦЗ 4; інтерв'ю із зацікавленими сторонами для визначення того, чи збережено цінність ОЦЗТ – для ОЦЗ 6.

Моніторинг загроз

Під час моніторингу відстежуються внутрішні та зовнішні загрози для ОЦЗ, виявлені під час процесу первинної оцінки загроз та оцінюється, чи виникли нові загрози. Моніторинг загроз включає цілеспрямований моніторинг індикаторів загрози (наприклад, моніторинг якості води) на ОЦЗТ, загрози, додатково зафіксовані під час оперативного моніторингу (наприклад, виявлення спалаху ентомо-шкідників під час лісопатологічного моніторингу) та інтерв'ю із зацікавленими сторонами (місцеві громади, органи місцевого самоврядування, НУО тощо) та експертами.

Методи моніторингу загроз: аналіз результатів патрулювання лісів силами лісової охорони (зокрема, динаміка незаконних рубок) та результатів лісопатологічних обстежень (динаміка розвитку шкідників та хвороб лісу); аналіз оперативного моніторингу за станом лісів; моніторинг інвазійних видів; аналіз частоти злив та повеней; тощо.

Відповідальні за проведення моніторингу ОЦЗ

Загальну відповідальність за реалізацію програми моніторингу несе помічник начальника надлісництва, який забезпечує належний збір та аналіз даних, а також використання результатів для адаптивного ведення господарства.

Відповідальними за проведення оперативного моніторингу є лісова охорона надлісництва (патрулювання лісів), інженери з охорони і захисту лісу (лісопатологічні обстеження), лісничі (приймання виконаних робіт).

Відповідальними за проведення моніторингу збереження ОЦЗ є співробітники відділу лісового та мисливського господарства, які проводять власні спостереження, а також координують діяльність зацікавлених сторін та експертів, залучених до моніторингу збереження ОЦЗ. Моніторинг збереження ОЦЗ також проводиться співробітниками лісництв.

Відповідальними за проведення моніторингу загроз є співробітники відділу лісового та мисливського господарства, діяльність яких координується помічником надлісництва.

Залучення зацікавлених сторін та експертів

Моніторинг ОЦЗ здійснюється як співробітниками надлісництва, так і зацікавленими сторонами та експертами.

До оперативного моніторингу залучаються представники правоохоронних органів (патрулювання лісів разом із лісовою охороною), спеціалісти лісозахисту (лісопатологічні обстеження), інспектори Держекоінспекції (перевірка дотримання природоохоронного законодавства).

До моніторингу збереження ОЦЗ залучаються спеціалісти ДО «Український ЛСЦ» та її відокремлених підрозділів (дотримання режиму збереження та стану генетичних резерватів), фахові екологи, ботаніки, зоологи (моніторинг стану ОЦЗ 1 і 3), інспектори Держекоінспекції (дотримання режиму збереження та стану об'єктів ПЗФ та територій Смарагдової мережі).

Моніторинг ОЦЗ 4-6 завжди має враховувати результати консультацій з представниками місцевих громад.

Документування результатів моніторингу стану ОЦЗ

Результати проведеного моніторингу доцільно подавати в табличній формі:

Результати моніторингу стану ОЦЗ, проведеного у 2024 році по Дрогобицькому надлісництву додаються (Додаток 1).

Карти з нанесеними природними ресурсами і зонуванням землекористування на одиниці господарювання.

В зв'язку з військовим станом картографічні матеріали можуть бути надані за запитом, в загальний доступ не викладається.

8. Соціальні аспекти

Дрогобицьке надлісництво підтримує принципи та права на працю, визначені в Декларації МОП про основні принципи і права на працю які базуються на восьми основних Конвенціях МОП про працю. Надлісництво сприяє гендерній рівності у працевлаштуванні, в можливостях навчання, укладанні угод, в процесах залученості до господарської діяльності, жінки та

чоловіки працюють на однакових умовах, отримують однакову заробітну плату за однаково виконану роботу. Облікова кількість штатних працівників на 01.01.2025 року становить 87 чол., в тому числі 1 жінка. На підприємстві розроблена програма конфедеційних та ефективних заходів для сповіщення про сексуальні домагання і дискримінацію за гендерними ознаками, сімейним станом, батьківством або сексуальною орієнтацією та їх усунення.

Надлісництво дотримується правил гігієни праці та безпеки праці для захисту працівників від професійних загроз безпеці та здоров'ю, здійснюється внутрішній контроль дотримання правил з охорони праці та техніки безпеки.

Програми та види діяльності

Права працівників, гігієни та безпеки праці, гендерної рівності.

Права працівників, гігієни та безпеки праці, гендерної рівності на підприємстві повністю гарантуються та виконуються на підставі основних наступних документів:

- Конституції України,
- Статуту підприємства,
- Колективного договору,
- Галузевої угоди,
- Штатного розпису,
- Посадових інструкцій,
- Положення про службу ОП,
- Конвенції МОП про працю, ратифікованих Україною (№ 29; 87; 98; 100; 105; 111; 138; 182;)
- Положення про гендерну політику надлісництва.

Стосунки з громадами, місцевого економічного та соціального розвитку.

Зона діяльності надлісництва розташована на території 17 місцевих громад (Біберська, Бориславська, Гніздичівська, Розвадівська, Журавненська, Жидачівська, Трускавецька, Тростянецька, Стрийська, Східницька, Меденицька, Моршинська, Миколаївська, Новороздільська, Дрогобицька, Дулібсько-

Грабовецька, Ходорівська). Шляхом залучення цих громад, встановлено їхні права на землеволодіння, на доступ та використання лісових ресурсів та послуг екосистем, їхні звичаєві права та законні права і обов'язки, які застосовуються в межах одиниці господарювання.

До послуг з лісозаготівель, перевезення лісопродукції, проведення рубок догляду, санітарних рубань, рубок головного користування, догляду за лісовими культурами залучатимуться працівники на умовах трудових угод та договорів підряду.

Фінансовим планом надлісництва передбачено сплату всіх видів податків та рент відповідно до податкового законодавства.

ПОЛОЖЕННЯ

залучення сторін, чії інтереси зачеплено, та зацікавлених сторін до процесів планування та моніторингу господарської діяльності Дрогобицького надлісництва.

Дане положення розроблене на виконання вимог FSC національного стандарту ведення лісового господарства для України FSC-STD-UKR-01- 2019 V 1-0 та з метою удосконалення співпраці філії із сторонами, чії інтереси зачеплені та зацікавленими сторонами.

Положення щодо співпраці Дрогобицького надлісництва (далі – Положення) із зацікавленими сторонами розроблене з метою визначення процедури, щодо залучення органів місцевого самоврядування та інших зацікавлених сторін як належне інформування, так і взаємодія зі сторонами, чії інтереси зачеплено, та зацікавленими сторонами шляхом їх залучення до прийняття рішень щодо лісів та планування лісогосподарської діяльності та здійснення аналізу можливих соціальних наслідків проведення лісозаготівель.

У випадку виникнення будь-яких спірних питань, звернення приймаються за адресою:

Дрогобицьке надлісництво

82100, Львівська область, Дрогобицький район,

місто Дрогобич, вулиця Стрийська, будинок 29

з понеділка по п'ятницю з 08-00 до 17-00,

обідня перерва з 12-00 до 13-00,

за телефоном (03244) 37128, або на електронну пошту *drohobytske.lg@e-forest.gov.ua*.

Загальні положення

Зацікавленою стороною є будь-яка особа, група осіб або організація, яка виявляє інтерес або відомо, що вона має інтерес до діяльності одиниці господарювання, або залучені в систему відносин, пов'язаних з лісовим сектором економіки.

Ці групи можуть бути представлені працівниками лісового господарства, екологічними та природоохоронними організаціями, лісозаготівельниками, людьми, чие життя нерозривно пов'язане з лісом, дослідницькими і науковими організаціями, соціальними організаціями та групами із захисту прав людини, місцевим населенням, яке регулярно відвідує ліс з метою рекреації або загального користування лісом, органами місцевого самоврядування, благодійними організаціями, працівниками державних структур, торговельними представниками та компаніями з торгівлі деревиною, зацікавленими фізичними особами тощо.

При цьому **залучення** – процес, відповідно до якого організація забезпечує комунікацію, консультації, та/або участь зацікавлених сторін та/або сторін, чії інтереси зачеплено, гарантуючи, що їхні інтереси, бажання, очікування, потреби, права та можливості беруться до уваги під час створення, виконання та оновлення плану ведення господарства.

Зокрема, особи та організації можуть або самостійно звернутися до підприємства стосовно їх визнання зацікавленими сторонами або тими, чії інтереси зачеплено, або проявити активну позицію у відповідь на звернення підприємства в рамках його інформаційної діяльності та консультаційних процедур. Наприклад, звертаючись самостійно до підприємства (усно або

письмово) з проханням визнати себе стороною, чий інтереси зачеплено, потрібно надати необхідну контактну інформацію (прізвище, ім'я, по батькові, контактний телефон, адресу електронної скриньки, поштову адресу для листування) для можливостей зворотного зв'язку.

Права зацікавлених сторін, місцевих громад і тих, чий інтереси зачеплено.

1.1. Права місцевих громад:

Визнання та підтримання законних прав (інформування):

- щодо можливостей впливу на господарську діяльність надлісництва;
- щодо власних прав і обов'язків стосовно ресурсів, цінності цих ресурсів, а також лісгосподарської діяльності;
- щодо комерційної заготівлі недеревної лісової продукції третіми сторонами на території надлісництва;
- щодо обмежень у заготівлі недеревної лісової продукції внаслідок радіаційного забруднення території.

2.1.2. Можливості місцевих громад (інформування):

- щодо доречних можливостей стосовно працевлаштування, навчання та інших послуг (та надання таких можливостей).

2.1.3. Зменшення впливів природних небезпек (інформування):

- щодо природних небезпек, властивих конкретній території.

2.1.4. Встановлення прав місцевих громад (залучення):

- у рамках документування та/або картування: законних прав місцевих громад на землеволодіння, на доступ та використання лісових ресурсів; їхніх законних прав та обов'язків, застосованих у межах території філії та доказів їх підтримки; територій, права на які оспорюються; засобів, за допомогою яких законні права та права, які оспорюються, розглядаються філією; цілей місцевих громад, пов'язаних із господарською діяльністю надлісництва.

2.1.5. Розвиток місцевих громад та диверсифікація економіки (залучення):

- до визначення філією можливостей місцевого соціально-економічного розвитку.

2.1.6. Уникнення негативного впливу на громади (залучення):

- до заходів із визначення , уникнення та пом'якшення істотних негативних впливів господарської діяльності надлісництва на громади.

2.1.7. Механізм вирішення спорів (залучення):

- до розроблення процесу вирішення спорів, пов'язаних із впливами господарської діяльності надлісництва;

- до контролю господарської діяльності надлісництва;

- задля виправлення ситуації у випадку порушення законного права місцевих громад щодо господарської діяльності надлісництва;

2.1.8. Захист місць особливого значення (залучення):

- до визначення місць особливого культурного, екологічного та іншого значення на які місцеві громади мають законні права, а також до заходів щодо охорони таких місць.

2.2. Права зацікавлених сторін.

2.2.1. Забезпечення доступності інформації (загалом для громадськості), (отримання доступу):

- до політики філії (у т.ч. зобов'язань філії щодо дотримання FSC принципів і критеріїв);

- до стислого викладу плану ведення лісового господарства, за винятком конфіденційної інформації;

- до стислого викладу результатів моніторингу діяльності надлісництва, за винятком конфіденційної інформації;

2.2.2. Зменшення впливів природних небезпек (інформування):

- щодо природних небезпек властивих конкретній території.

2.2.3. Процеси планування і моніторингу (залучення):

- за вимогою до процесів моніторингу та планування господарської діяльності, яка стосується інтересів зацікавлених сторін.

2.2.4. Розвиток місцевих громад та диверсифікації економіки (залучення):

- до визначення надлісництва переліку деревних та недеревних ресурсів і послуг екосистем, які можуть посилювати та диверсифікувати місцеву економіку.

2.2.5. Уникнення негативного впливу на громади (залучення):

- у рамках процесів визначення, уникнення та пом'якшення впливів господарської діяльності філії на громади, чий інтереси зачеплено.

2.2.6. Механізм вирішення спорів (залучення):

- у рамках процесу вирішення спорів, що пов'язані із впливами господарської діяльності надлісництва.

2.2.7. Захист місць особливого значення (залучення):

- у рамках процесів визначення місць особливого культурного, екологічного та іншого значення.

2.2.8. Оцінювання, підтримання та моніторинг ОЦЗ.

- до оцінювання ОЦЗ на території надлісництва, розроблення заходів щодо підтримання та/або збагачення визначених ОЦЗ, а також моніторингу ОЦЗ.

Реалізація прав зацікавлених сторін та/або сторін, чий інтереси зачеплено, щодо лісів і лісогосподарської діяльності.

Практичні підходи до реалізації прав зацікавлених сторін та/або тих, чий інтереси зачеплено, щодо лісів і лісогосподарської діяльності слід розглядати як у контексті добровільних зобов'язань надлісництва у рамках лісової сертифікації, так і з урахуванням визначених чинним законодавством можливостей. Для зацікавлених сторін і тих, чий інтереси зачеплено, доступ до вищевказаної інформації не може бути обмежено, зважаючи на вимоги законодавства. Адже така інформація не має статусу інформації з обмеженим доступом, тобто не є службовою, таємною чи конфіденційною. Реалізації права на отримання інформації зазначених вище категорій має здійснюватися завдяки її систематичному та оперативному оприлюдненню надлісництвом лісового господарства:

- в офіційних друкованих виданнях;
- на офіційних веб-сайтах у мережі інтернет;

- на інформаційних стендах або будь-яким іншим способом, який дає змогу донести інформацію громадянам (інформаційні буклети, місцеві газети, виступи на різноманітних зібраннях тощо). Наприклад, стислі виклади плану ведення лісового господарства та результатів моніторингу можуть бути оформлені у вигляді друкованого видання із можливістю ознайомлення з ними у надлісництвах чи в інших місцях (сільських та селищних радах).

Також зацікавлені сторони й ті, чий інтереси зачеплено, можуть отримати інформацію від надлісництва лісового господарства за запитом. Вимоги законодавства визначають підхід до оформлення запитів на інформацію. Для цього потрібно звернути увагу на розділ 4 Закону України «Про доступ до публічної інформації» (реалізація права на доступ до інформації за інформаційним запитом). Наприклад, запит на інформацію може бути як індивідуальним, так і колективним, може подаватися в усній, письмовій чи іншій формі (поштою, факсом, телефоном, електронною поштою) на вибір запитувача. Письмовий запит подається в довільній формі, але має містити:

- ім'я (найменування) запитувача, поштову адресу або адресу електронної пошти, а також номер засобу зв'язку, якщо такий є;
- загальний опис інформації або вид, назву, реквізити чи зміст документа, щодо якого зроблено запит, якщо запитувачу це відомо;
- підпис і дату.

Запит на отримання публічної інформації відповідно до законодавства має бути задоволений упродовж 5 робочих днів, проте термін відповіді на запит може коливатися від 48 годин до 20 робочих днів залежно від терміновості запиту та його складності.

Звернення громадян також розглядаються як інструмент реалізації права доступу до інформації, завдяки можливості викладення в письмовій або усній формі пропозицій (зауважень), заяв (клопотань) і скарг.

Відповідно до Закону України «Про звернення громадян» громадяни України мають право звернутися до органів державної влади, місцевого самоврядування, об'єднань громадян, підприємств (надлісництв), установ,

організацій незалежно від форм власності, засобів масової інформації, посадових осіб відповідно до їхніх функціональних обов'язків із зауваженнями, скаргами та пропозиціями, що стосуються їхньої статутної діяльності, заявою або клопотанням щодо реалізації своїх соціально-економічних, політичних та особистих прав і законних інтересів та скаргою про їх порушення. Отже, громадяни мають право:

- висловлювати поради, рекомендації щодо діяльності органів державної влади, місцевого самоврядування, посадових осіб, думки щодо врегулювання суспільних відносин та умов життя громадян, вдосконалення правової основи державного і громадського життя тощо (пропозиція (зауваження));

- звертатися із проханням про сприяння реалізації закріплених чинним законодавством їхніх прав та інтересів або повідомляти про порушення чинного законодавства чи недоліки в діяльності підприємств (надлісництв), установ, організацій незалежно від форм власності, посадових осіб, а також висловлювати думки щодо поліпшення їхньої діяльності (заява (клопотання));

- звертатися з вимогою про поновлення прав і захист законних інтересів громадян, порушених діями (бездіяльністю), рішеннями державних органів, органів місцевого самоврядування, підприємств (надлісництв), установ, організацій, об'єднань громадян, посадових осіб (скарга).

Звернення може бути подано як окремою особою (індивідуальне), так і групою осіб (колективне), може бути усним чи письмовим, оформленим із дотримання вимог законодавства (зокрема, Закону України «Про звернення громадян»).

Звернення розглядаються і вирішуються у термін не більше ніж один місяць від дня їх надходження, а ті, які не потребують додаткового вивчення, - невідкладно, але не пізніше ніж через п'ятнадцять днів від дня їх отримання.

Механізм реалізації прав зацікавлених сторін і тих чийі інтереси зачеплено, щодо отримання інформації.

1.2. Джерела інформації:

- друковані видання;

- веб-сайт у мережі інтернет;
- інформаційні стенди;
- телебачення;
- радіо.

Право бути залученим до прийняття рішень стосовно лісів і лісового господарства може бути реалізовано з урахуванням законодавчо визначених підходів до проведення консультацій із громадськістю. На державному рівні такий інструмент спрямований на налагодження системного діалогу органів виконавчої влади із громадськістю, підвищення якості підготовки рішень із важливих питань державного та суспільного життя на підставі врахування громадської думки.

Відповідно до законодавства консультації з громадськістю проводять у формах:

- публічного громадського обговорення, електронних консультацій із громадськістю (безпосередні форми);
- вивчення громадської думки (опосередкована форма).

Публічне громадське обговорення передбачає організацію і проведення публічних заходів, наприклад, конференцій, форумів, громадських слухань, засідань за круглим столом, зборів, зустрічей (нарад) із громадськістю, а також інтернет-конференцій, відеоконференцій. Відповідним «Порядком проведення консультацій з громадськістю з питань формування та реалізації державної політики» (2010 р.) виписано процедури здійснення щодо такого консультування. Щодо форм консультування, а саме публічного громадського обговорення, то законодавством визначено порядок його проведення органом виконавчої влади: від визначення питання, яке буде винесено на обговорення, прийняття рішення про проведення обговорення та розроблення відповідного плану заходів, забезпечення репрезентативності зацікавлених суб'єктів, оприлюднення інформації про проведення обговорення на офіційному веб-сайті органу виконавчої влади та в інший прийнятний спосіб, до аналізу інформації про оцінку громадськістю ефективності запропонованого шляху вирішення

питання, формування експертних пропозицій щодо альтернативного вирішення питання, забезпечення врахування результатів обговорення під час прийняття остаточного рішення, аналізу результатів обговорення та оприлюднення результатів обговорення на офіційному веб-сайті органу виконавчої влади та в інший прийнятний спосіб.

Вивчення громадської думки відповідно до законодавства здійснюється шляхом:

- проведення соціологічних досліджень і спостережень (опитування, анкетування, інформаційних матеріалів, тощо);

- створення телефонних «гарячих ліній», проведення моніторингу коментарів, відгуків, інтерв'ю, інших матеріалів у друкованих та електронних засобах масової інформації для визначення позиції різних соціальних груп населення та зацікавлених сторін;

- опрацювання та узагальнення висловлених у зверненнях громадян пропозицій та зауважень з питання, що потребує вивчення громадської думки.

Також законодавством визначено й інші засоби участі громадськості у прийнятті управлінських рішень, а саме, місцевий референдум, загальні збори, місцеві ініціативи, громадські слухання та формування органів самоорганізації населення, при використанні яких можуть порушуватися лише питання, що належать до відання місцевого самоврядування. Рішення, прийняті у процесі консультування з громадськістю за допомогою згаданих способів, мають рекомендаційний характер, на відміну від тих рішень, що передбачають прямий вплив громадськості на процес їх прийняття за допомогою, наприклад, референдуму.

Наведені вище засоби можуть бути основою для формування філіями лісового господарства процедур залучення зацікавлених сторін і тих, чий інтереси зачеплено, до прийняття рішень щодо лісів та ведення лісового господарства в рамках планування та моніторингу господарської діяльності, розвитку місцевих громад, уникнення негативного впливу на них, оцінювання та підтримання особливих цінностей для збереження та інших процесів.

Задля ефективності реалізації прав щодо отримання інформації та залучення до прийняття рішень, зацікавленим сторонам та/або тим, чий інтереси зачеплено, потрібно:

- переконатись щодо їх ідентифікації надлісництво лісового господарства у такому статусі (як зацікавлених або тих, чий інтереси зачеплено), наприклад, заявивши про себе чи продемонструвавши активну позицію у відповідь на запити філії в рамках формування таких списків;

- повідомити надлісництво лісового господарства про найбільш прийнятні способи отримання інформації, про доступність різних інформаційних джерел, бажані форми та засоби залучення до прийняття рішень щодо лісів та лісового господарства в рамках ключових сфер реалізації їхніх прав;

- поряд із отриманням інформації коректно використовувати активні форми, а саме, отримання інформації за запитом чи подання звернення філії лісового господарства;

- поцікавитись щодо запланованих упродовж року надлісництвом лісового господарства заходів (консультаційних процедур різних форм), які будуть організовані задля забезпечення їхнього залучення до прийняття рішень щодо лісів та ведення господарства;

- у рамках організованих надлісництв лісового господарства консультаційних процедур активно висловлювати власну позицію задля забезпечення ефективної взаємодії з філією та уникнення конфліктних ситуацій, пов'язаних із реалізацією законних прав.

Забезпечення рівного представництва та залучення всіх задіяних сторін

Основним завданням та пріоритетом, при залученні зацікавлених сторін для Дрогобицького надлісництва є дотримання принципів рівності та недискримінації громадян, незалежно від статі, майнового чи соціального статусу, віку, освіти, релігійних чи іншого виду поглядів тощо. Надлісництво залучає до всіх видів процедур чоловіків, жінок, молодь, людей похилого віку, соціальних меншин, тощо.

Забезпечення реєстрації всіх зустрічей, обговорюваних питань та досягнених угод

Під час залучення сторін чиї інтереси зачеплено обов'язково здійснюється реєстрація підсумків таких зустрічей, а саме: для листування у паперовому чи електронному вигляді – реєстрація листів шляхом присвоєння їм вихідних номерів у «Журналі вихідної кореспонденції філії», для результатів проведених діалогів, круглих столів, засідань, зборів, зібрань-протоколи, рішення тощо.

Протоколи рішення діалогів, круглих столів, засідань, зборів, зібрань реєструються одразу після їх фіксування у «Журнал вхідної кореспонденції» та зберігаються 5 років у надлісництві.

Забезпечення змісту за результатами проведених зустрічей

Для залучення сторін щодо різного виду випадків Дрогобицьке надлісництво повідомляє сторону надсилаючи листи з необхідною інформацією. Зацікавлені сторони у встановлений термін зобов'язані надати відповідь по даних питаннях, у разі якщо відповідь не була надана, то філія вважатиме, що зацікавлені сторони згодні із висновками Дрогобицького надлісництва.

У випадку надходження відповіді на ті чи інші питання від зацікавленої сторони, то надлісництво по порушеному питанню організовує проведення круглих столів, зустрічей, зборів, нарад, засідань – протоколи рішення щодо результатів, таких заходів приймаються більшістю голосів. У разі незгоди когось з учасників, відносно результату прийнятого рішення, особа має право викласти в окремому документі своє бачення вирішення питання, з обов'язковою аргументацією. Окрема думка долучається до протоколу чи рішення. Усі прийняті рішення, листування обов'язково вивчаються, переглядаються на аналізуються надлісництвом.

Забезпечення розповсюдження результатів усіх культурно доречних заходів із залученням між усіма причетними

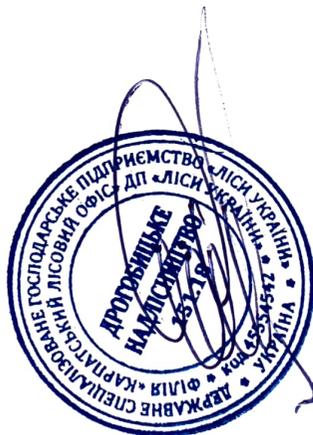
Дрогобицьке надлісництво для розповсюдження результатів усіх культурно доречних заходів по кожному конкретному питанню застосовує метод листування із зацікавленими сторонами.

**Розповсюдження результатів перемовин для широкого кола
зацікавлених сторін**

Для розповсюдження результатів консультацій для широкого кола зацікавлених сторін Дрогобицьке надлісництво здійснює розміщення інформації на офіційному сайті надлісництва, а також подає відповідну інформацію для розміщення у газети районного та обласного значення, повідомлення на радіо.

Начальник

Дрогобицького надлісництва

Юрій ТКАЧУК